

"Κώδικας Μεγίστης Λαύρας - Συνταγές"

(Ομιλητής : Μπάρμπα Μαρία, Φαρμακοποιός)

Όλοι γνωρίζουμε ότι πληροφορίες περί θεραπευτικής και φαρμακευτικών γνώσεων λαμβάνονται σε διάφορους κώδικες ξεκινώντας από το 2250 π.Χ. Και για να θυμηθούμε λίγο την ιστορία της φαρμακευτικής θα αναφερθώ στους αρχαιότερους κώδικες ξεκινώντας από τον **κώδικα του Βασιλέα Χαμουραμπί 2250 π.Χ.**, ο οποίος είναι συλλογή των Βαβυλωνιακών νόμων και περιλαμβάνει ιατρικές συνταγές όπως και οδηγίες περί της λαϊκής φαρμακευτικής. Κατά τον περασμένο αιώνα βρέθηκαν μέσα σε τάφους διάφοροι **φαρμακευτικοί πάπυροι** που φέρουν το όνομα αυτών που τους ανακάλυψαν ή αυτών που τους κατέχουν και είναι οι εξής:

Πάπυρος P rise, 2150 π.Χ. Πάπυρος Hearst της XII Δυναστείας, Πάπυρος Ebers 1600 π.Χ., Πάπυρος Birch της XVIII Δυναστείας, Πάπυρος Brugsch Majior 1350 π.Χ., Πάπυρος Leyden 1000 π.Χ.

Εκτός από τους παπύρους, υπάρχουν και κώδικες με πολλές μαρτυρίες από τη θεραπευτική. Και οι σπουδαιότεροι κώδικες είναι οι εξής: Ο Κωνσταντινοπολίτικος κώδικας που γράφτηκε το 512 μ.Χ. σε περγαμνή με καλλιγραφικά κεφαλαία γράμματα και σήμερα βρίσκεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Βιέννης. Ο Ναπολιτικός Κώδικας που αρχικά βρισκόταν στο μοναστήρι των Αυγουστιανών San Giovanni di Carbonara και το 1919 μεταφέρθηκε και αυτός στη Βιέννη. **Ο Κώδικας της Μεγίστης Λαύρας είναι ο πιο σπουδαίος από όλους. Βρίσκεται στη μονή της Μέγιστης Λαύρας στο Αγιον Ορος. Αποτελείται από 272 περγαμνήν φύλλα, περιέχει 440 εικόνες και θεωρείται ότι γράφτηκε περί το 1000 μ.Χ.** Επειδή λοιπόν το θέμα μας σήμερα είναι το ουροποιητικό σύστημα θα σας παρουσιάσω τρεις συνταγές τις οποίες ξεχώρισα ανάμεσα σε άλλες από τον κώδικα της Μεγίστης Λαύρας. Είναι χειρόγραφα αποσπάσματα Ελληνικής Φαρμακολογίας. Μεγίστη Λαύρα, Ε12, φαρμακολογία 474,5 σελ. 499 και γράφει τα εξής: (διατηρώντας την ορθογραφία και το ύφος του οικείου συγγραφέως).

1η συνταγή: Εις δισουρίαν: Παράγραφος 59β ήγουν όποιος δεν ημπορεί να... ήγουν κατουρήσει λάβε τέπτιγας, τζιντζίρους όσους αραβού ... ξηράνας εις τον ίσκιον έχε και όταν τύχη πότιζε μίαν. Ομού δε και των ψαρίων ως πέτραις οπού έχουν στο κεφάλη της συναγρίδας, του λαυρακίου, της караβίδας, ωφελούν ποτιζόμενα άλλον εις αυτόν. Μόσχον και μαργαριτάρι και βάλαμον και ωρεπάρπαρον πότισον με νερόν.

2η συνταγή: Ος τις κατουρί αίμα. Παράγραφος 63α. Ρεπανίου σπόρον τρίψαι ωσάν αλεύρι, σμήξε με ξήδι και μέλη πότισον.

3η συνταγή: Εις δίψαν. Παράγραφος 63α ζομόν ομής κολοκίνθης μεν ζάχαρι πίνε ή γλυκόρηζον και μαρουλόσπορον βράσε με νερόν πίνε νήστης ή βάλε σταφήδας εις νερόν βρόχινον να μουσκέψουν και πίνουν παύη η δίψα.

Οι δρόγες όπως διατυπώνονται σ αυτά τα κείμενα, μεταφράζονται κατά σειράν, ως ρίζωμα ζιγγιβέρεως, τέπιξ (τζίτζικας), αραβίς, καραβίδα, λαυράκι, συναγρίδα για την πρώτη συνταγή.

Μόσχος, μαργαριτάρι, *Hypericum perforatum* (σπαθόχορτο), *Raphanus sativus* (ρεπάνι), ξύδι και μέλι για τη δεύτερη συνταγή και

Κολοκύνθη, γλυκύριζα, *Lactuca sativa* (μαρούλι), *Vitis vinifera* για την Τρίτη συνταγή.